

Muva oraha – *Rhagoletis completa*

Opis: Raspon krila orahove muve je 8-10mm. Telo je crno sa glavom koja je žuta, a oči su tamne. Grudni deo je crn, sa žutim polukružnim scutelum-om i žuto obojenom osnovom krila na grudnom delu. Veći deo krila je providan. Crne šare na krilima su karakterične baš za ovu vrstu muve. Larva je prljavo bela a naraste do 6 mm. Lutka prezimi u zemlji.

Biljka domaćin: je orah. Orahova muva je prirodni stanovnik u Severnoj Americi. U Evropi prvi put zabeležena je 1988. godine u Švajcarskoj, u Italiji 1991. godine, u Hrvatskoj 2004. godine, u Srbiji 2020. godine.

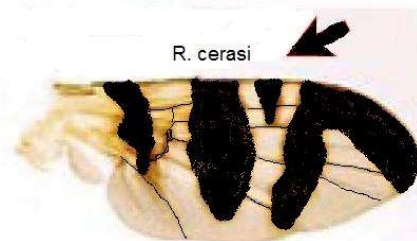
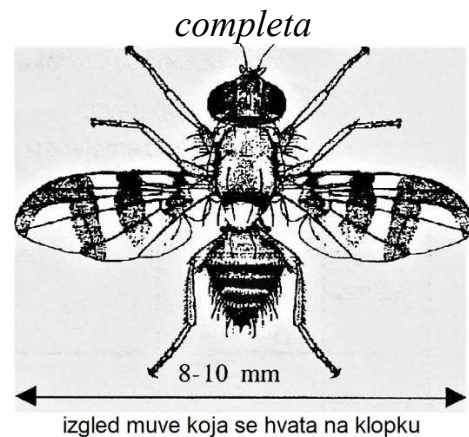
Štetnost: Ženka nakon piljenja, sredinom jula, je polno nezrela i tek 2-3 nedelje nakon početka leta polaže jaja u grupama od 15tak po plodu ispod pokožice ploda. Mesta polaganja jaja postaju vidljiva jer se na plodu javljaju tamne mrlje iz kojih se cedi crna smola. Nakon 5-7 dana legu se larve. Ljuska vremenom pocrni. Napadnuti plodovi otpadaju ranije sa stabla ili ostaju tokom cele zime na drvetu. Ukoliko je zaraza ranija, jezgro oraha se ne razvije dovoljno, manje je (oko 20%) i može da potamni, jer dolazi do razvoja plesni. Kod kasnijih zaraza ne dolazi do tolikih šteta na jezgrou oraha, te on može normalno da se konzumira, ali se u ljusci teško može prodati, jer ona bude crne boje. Ovi simptomi se lako pomešaju sa simptomom napada bakterioze *Xanthomonas campestris* pv. *juglandis*. Larva prolazi kroz tri stupnja razvoja, koji ukupno traje od 3 do 5 nedelja. Kada završe razvoj larve napuštaju plod i padaju na zemlju gde prelaze u stadijum lutke. Dijapauza najčešće traje do narednog leta, ali lutka može biti u dijapauzi i dve do tri godine.

Vreme i mesto postavljanja klopke: Mamke treba postaviti najkasnije sredinom jula i praćenje obavljati sve do sredine oktobra. Najbolje je da klopka bude postavljena sa severne strane oraha, što višlje u krošnji, ili privezana na letvi, kako bi se prisustvo i brojnost proveravali dva puta nedeljno.

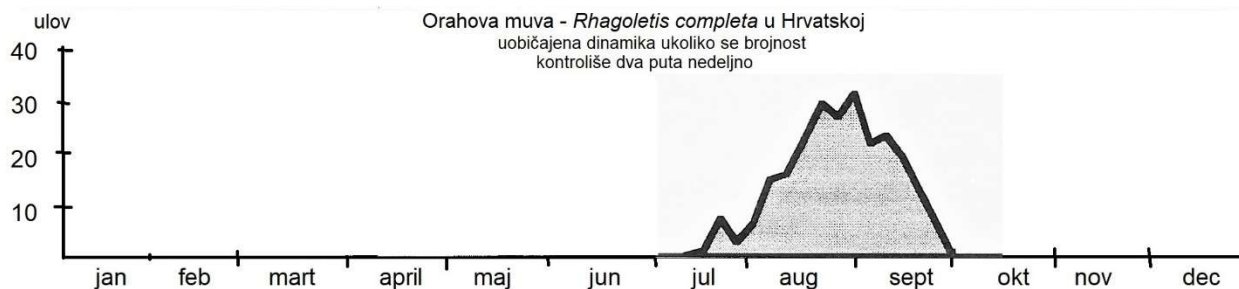
Selektivnost Csalomon PALz klopke (na osnovu istraživanja u Hrvatskoj): mirisni mamak privlači voćne muve (trešnjinu i višnjinu), pa se u blizini višnje i trešnje hvataju i ove vrste muva. One su manje, a jasno se razlikuju i po crnoj šari na krilima i žutoj boji na grudnom delu. Na žutu boju lepljive ploče hvataju se i drugi insekti, ali se oni lako razlikuju od orahove muve.

Dužina trajanja Csalomon PALz klopke u poljskim uslovima: žuta boja je pretežno odgovorna u privlačenju muva. Dodatni atraktant koji se isporučuje uz klopku nije feromon. On sadrži hranidbeni mamak. Hranidbeni mamak značajno povećava ulov. Za razliku od feromonskih klopki, ova klopka hvata podjednako i mužjake i ženke. Klopka zadržava efikasnost sve dok lepljiva površina ne bude pokrivena insektima. To se dešava obično u roku od 6 do 8 nedelja, zavisno od vremenskih uslova i broja insekata.

Praktična upotreba: Muve nakon prve pojave moraju da se hrane 10 do 15 dana da bi polno sazrele. Zato ne treba žuriti sa upotrebom insekticida. Ukoliko se tokom 7 dana ulovi manje od 3 muve, nije potrebno vršiti suzbijanje. Ukoliko se tokom 7 dana ulovi 3 do 5 muva suzbijanje obaviti nakon 7 do 10 dana posle tog ulova. Ako se lovi više od 5 muva na nedeljnom nivou, suzbijanje obaviti u roku od 5 do 7 dana nakon tog ulova. Dalja upotreba insekticida zavisi od brojnosti muva na klopki, a suzbijanje treba ponoviti sve dok je ulov muva na klopku veći od 3 na nedeljnom nivou.

www.agronaplo.hu

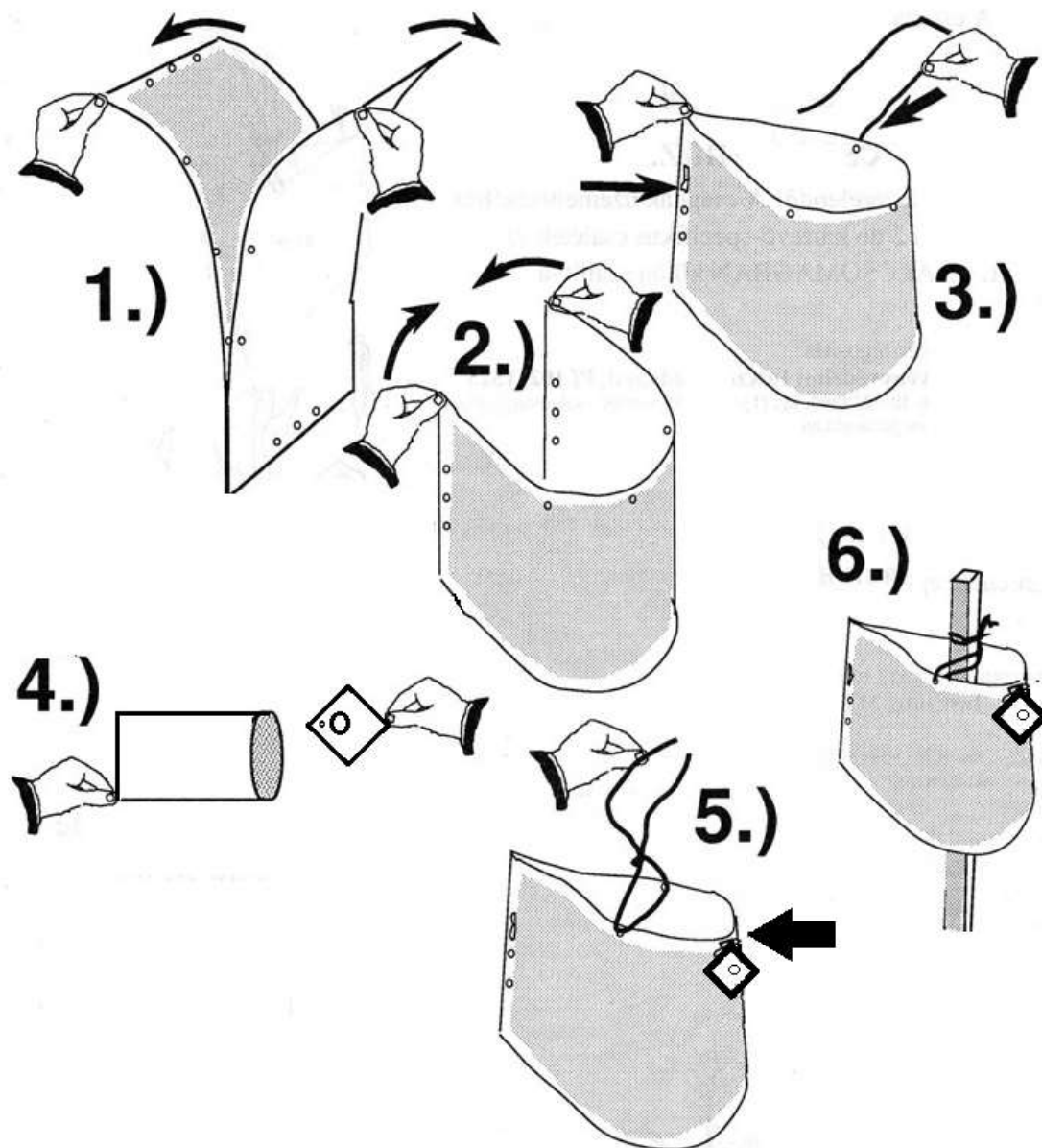

Csalomon® je registrovana robna marka Plant Protection Institute, Hungarian Academy of Science.

Proizvođač: MTA Agrártudományi Kutatóközpont Növényvédelmi Intézet (Plant Prot. Inst. CAR)
Budapest, Herman Ottó ut 15, H-1022, Hungary; internet adresa: <http://www.csalomontraps/>

CSALOMON® PALz - Fluorescentna lepljiva ploča - uputstvo za postavljanje

Najpre se dve fluorescentne lepljive ploče razdvoje (1.). Ploča se okrene tako da lepljiva strana bude spolja (2.). Da bi ploče ostale u ovom položaju učvrste se metalnom rascepkom (3.). U pravougaonoj alu foliji nalazi se kvadratna kesica i u njoj je hranidbeni mirisni mamak (4.). Otvara se samo alufolija i vadi kesica. Kesica sa hranidbenim mirisnim mamkom je sa dva otvora. Veći otvor liči na okrugli prozor i prečnika je oko 1 cm. Kesica se postavlja tako da se okrugli prozor okreće ka spolja u odnosu na lepljivu stranu fluorescentne lepljive ploče (5.). Prozor je prekriven providnim paropropusnim materijalom koji ne treba otvarati niti dodirivati. Druga rupa prečnika 3 mm služi da se metalnom rascepkom mamak pričvrsti na fluorescentnu lepljivu ploču (5.). Ploča se žicom učvrsti za letvu (6.). Letva treba da je toliko dugačka da klopka bude u gornjem delu krošnje oraha. Treba da je osunčana što veći deo dana.

Prodaja: Agroprotekt doo, Nikole Pašića 9, 25000 Sombor, telefon 063 326 772, faks 025 444 905.
Stanje štetnih organizama u poljoprivredi: www.agroupozorenje.rs

Više podataka o upotrebi klopki za insekte pročitajte na <http://agroprotekt.leptiri.co.rs/klopke.htm>

Hranidbeni - mirisni mamak čuvati na temperaturi od -5 do -10°C (u zamrzivaču)